

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Przedmowa	15
Rozdział 1. Źródła i wykładnia prawa	17
1.1. Źródła prawa podatkowego	17
1.1.1. Charakterystyka zamkniętego systemu źródeł prawa	17
1.1.2. Konstytucja	18
1.1.3. Ratyfikowane umowy międzynarodowe	21
1.1.4. Prawo Unii Europejskiej	21
1.1.5. Ustawy	23
1.1.6. Akty podstawowe	24
1.1.6.1. Rozporządzenia	26
1.1.6.2. Akty prawa miejscowego	26
1.1.7. Prawo wewnętrzne	28
1.1.8. Publikacja i promulgacja aktów normatywnych	28
1.1.9. Swoiste i niezorganizowane źródła prawa	32
1.2. Wykładnia prawa podatkowego	33
1.2.1. Założenia interpretacji przepisów prawnych	33
1.2.2. Wykładnia literalna i językowa	34
1.2.3. Wykładnia systemowa	35
1.2.4. Wykładnia celowościowa	38
1.2.5. Moc wiążąca wykładni	39
1.3. Międzynarodowe i unijne źródła prawa podatkowego	41
1.3.1. Uwagi wprowadzające	41
1.3.2. Międzynarodowe prawo podatkowe	42
1.3.3. Unijne prawo podatkowe	43

Rozdział 2. Materialne prawo podatkowe	48
2.1. Zagadnienia ogólne	48
2.1.1. Istota, geneza i struktura ustawy Ordynacja podatkowa	48
2.1.2. Zakres zastosowania Ordynacji podatkowej	48
2.1.2. Zakres zastosowania Ordynacji podatkowej	50
2.1.3. Definicje ustawowe	51
2.1.3.1. Ustawy podatkowe	51
2.1.3.2. Przepisy prawa podatkowego	52
2.1.3.3. Ksi gi podatkowe	52
2.1.3.4. Definicje porz dkuj ce (odsyłaj ce)	53
2.1.3.5. Ulgi podatkowe i zwrot podatku	54
2.1.3.6. Niepodatkowe nale no ci bud etowe	54
2.1.3.7. Podatek	55
2.1.3.8. Działalno gospodarcza	55
2.1.3.9. Cena transakcyjna	56
2.1.3.10. Podmiot krajowy i podmiot zagraniczny	56
2.1.4. Zasady ogólne	56
2.1.4.1. rodki komunikacji elektronicznej	56
2.1.4.2. Wybór formy opodatkowania	57
2.1.4.3. Rok podatkowy	57
2.1.4.4. Terminy	58
2.2. Podmioty stosunku zobowi zaniowego w prawie podatkowym i ich odpowiedzialno	59
2.2.1. Organy podatkowe	60
2.2.1.1. Ogól na kompetencja organów podatkowych	60
2.2.1.2. Szczegól na kompetencja organów podatkowych	61
2.2.1.3. Spory kompetencyjne pomi dzy organami podatkowymi	64
2.2.1.4. Interpretacje przepisów prawa podatkowego	65
2.2.1.5. Porozumienia w sprawach cen transakcyjnych	71
2.2.2. Podatnik	78
2.2.3. Płatnik	80
2.2.4. Inkasent	81
2.2.5. Poj cie odpowiedzialno ci w prawie podatkowym	82
2.2.5.1. Odpowiedzialno osobista	83
2.2.5.2. Odpowiedzialno rzeczowa	84
2.2.5.3. Odpowiedzialno solidarna	85
2.2.5.4. Odpowiedzialno subsydiarna	88
2.2.6. Odpowiedzialno podatnika, płatnika, inkasenta	89
2.2.6.1. Odpowiedzialno podatnika	89
2.2.6.2. Odpowiedzialno płatnika i inkasenta	90

2.2.7.	Następcy prawni i ich odpowiedzialność	92
2.2.7.1.	Podmioty, które wstępują we wszystkie prawa i obowiązki poprzednika prawnego, wynikające z przepisów prawa podatkowego oraz z decyzji wydanych na podstawie przepisów prawa podatkowego (art. 93, art. 93a, art. 93b o.p.)	94
2.2.7.2.	Podmioty, które przejmują wszelkie prawa i obowiązki poprzednika wynikające z przepisów prawa podatkowego, ale z ograniczeniami (art. 95 i 96 o.p.)	96
2.2.7.3.	Podmioty, które przejmują prawa i obowiązki swoich poprzedników pozostające w związku z przydzielonymi im w planie podziału składnikami majątku (art. 93c o.p.)	97
2.2.7.4.	Spadkobiercy, którzy przejmują wyłącznie majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy będącego podatnikiem i tylko niektóre niemajątkowe uprawnienia spadkodawcy (art. 97 i in. o.p.)	98
2.2.7.5.	Zapisobierca, przejmujący obowiązki spadkodawcy (art. 106 o.p.)	104
2.2.8.	Osoby trzecie i ich odpowiedzialność	105
2.2.8.1.	Ogólna charakterystyka odpowiedzialności osób trzecich	105
2.2.8.2.	Rozwiedziony małżonek podatnika	110
2.2.8.3.	Członkowie rodziny podatnika	111
2.2.8.4.	Nabywca przedsiębiorstwa, zorganizowanej działalności	113
2.2.8.5.	Firmanctwo	115
2.2.8.6.	Właściciel, samoistny posiadacz, użytkownik wieczysty rzeczy lub prawa majątkowego	116
2.2.8.7.	Dzierżawca i użytkownik nieruchomości	118
2.2.8.8.	Wspólnicy spółki cywilnej i spółek osobowych	119
2.2.8.9.	Członkowie zarządu spółek kapitałowych	121
2.2.8.10.	Członkowie organów zarządzających osób prawnych innych niż spółki kapitałowe	125
2.2.8.11.	Osoby prawne przejmujące lub osoby prawne powstałe w wyniku podziału	126
2.2.8.12.	Gwarant lub poręczyciel	128
2.3.	Powstanie zobowiązań podatkowych	129
2.3.1.	Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe	129
2.3.2.	Przedawnienie prawa do wydania decyzji	132

2.3.3.	Elementy zobowi zania podatkowego	134
2.3.3.1.	Wysoko wiadczenia	134
2.3.3.2.	Miejsce wiadczenia	137
2.3.3.3.	Termin płatno ci	137
2.4.	Wyga ni cie zobowi zania podatkowego	139
2.4.1.	Efektywne sposoby wyga ni cia zobowi zania podatkowego	139
2.4.1.1.	Zapłata	139
2.4.1.2.	Pobranie podatku przez płatnika lub inkasenta	141
2.4.1.3.	Potr cenie	141
2.4.1.4.	Przeniesienie własno ci rzeczy lub praw maj tkowych . . .	142
2.4.1.5.	Zaliczenie nadpłaty lub zaliczenie zwrotu podatku	143
2.4.1.6.	Przej cie własno ci nieruchomo ci lub prawa maj tkowego w post powaniu egzekucyjnym	144
2.4.1.7.	Podsumowanie	144
2.4.2.	Nieefektywne metody wyga ni cia zobowi zania podatkowego	144
2.4.2.1.	Przedawnienie	144
2.4.3.	Wyga ni cie zobowi za podatkowych płatnika lub inkasenta	147
2.4.4.	Nadpłata	148
2.4.4.1.	Poj cie nadpłaty	148
2.4.4.2.	Zasady ustalenia wysoko ci nadpłaty	149
2.4.4.3.	Dzie powstania nadpłaty	150
2.4.4.4.	Wniosek o stwierdzenie nadpłaty podatku	151
2.4.4.5.	Zwrot nadpłaty	152
2.4.5.	Zwrot podatku	158
2.5.	Zabezpieczanie zobowi za podatkowych	158
2.5.1.	Zabezpieczenie wykonania zobowi za podatkowych	158
2.5.1.1.	Zagadnienia wst pne	158
2.5.1.2.	Formy zabezpiecze	160
2.5.1.3.	Hipoteka przymusowa	164
2.5.1.4.	Zastaw skarbowy	166
2.5.1.5.	Wyjawienie maj tku	168
2.5.1.6.	Wyga ni cie decyzji o zabezpieczeniu	168
2.6.	Zaległo podatkowa i ulgi w spłacie zobowi za podatkowych	169
2.6.1.	Zaległo podatkowa	169
2.6.1.1.	Definicja zaległo ci podatkowej	169
2.6.1.2.	Inne przypadki traktowane jak zaległo podatkowa	169
2.6.1.3.	Skutki powstania zaległo ci podatkowej	170

2.6.2.	Odsetki za zwłok i opłata prolongacyjna	171
2.6.2.1.	Odsetki za zwłok	171
2.6.2.2.	Opłata prolongacyjna	174
2.6.3.	Ulgi w spłacie zobowiazań podatkowych	175
2.6.3.1.	Pojęcie ulgi podatkowej	175
2.6.3.2.	Wniosek w przedmiocie ulgi podatkowej	175
2.6.3.3.	Umorzenie zaległości podatkowych, odsetek za zwłok lub opłaty prolongacyjnej	176
2.7.	Deklaracje podatkowe	177
2.7.1.	Podpisywanie deklaracji	177
2.7.2.	Korekta deklaracji	178
2.7.3.	Informacje podatkowe	178
2.7.4.	Rachunki	180
Rozdział 3.	Post powanie podatkowe	181
3.1.	Zagadnienia ogólne post powania podatkowego	181
3.2.	Zasady ogólne post powania podatkowego	182
3.2.1.	Zasada praworządności	183
3.2.2.	Zasada prowadzenia post powania w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych	184
3.2.3.	Zasada udzielania informacji	185
3.2.4.	Zasada prawdy obiektywnej	185
3.2.5.	Zasada czynnego udziału stron w post powaniu podatkowym . . .	186
3.2.6.	Zasada przekonywania	187
3.2.7.	Zasada szybkości post powania	188
3.2.8.	Zasada pisemności	189
3.2.9.	Zasada dwuinstancyjności post powania	189
3.2.10.	Zasada stabilności ostatecznych decyzji	190
3.2.11.	Zasada ograniczonej jawności post powania podatkowego	190
3.3.	Podmioty post powania podatkowego	191
3.3.1.	Wyłączenia	191
3.3.2.	Strona post powania podatkowego	193
3.3.3.	Pełnomocnictwo i przedstawicielstwo	196
3.3.4.	Podmioty na prawach strony	198
3.3.4.1.	Organizacja społeczna jako uczestnik post powania	198
3.3.4.2.	Prokurator jako uczestnik post powania	199
3.3.4.3.	Rzecznik Praw Obywatelskich jako uczestnik post powania podatkowego	200
3.4.	Wszczęcie post powania podatkowego	200
3.4.1.	Wszczęcie post powania z urzędu	202

3.4.2. Poł czenie post powa - współuczestnictwo formalne	203
3.4.3. Zasada przestrzegania wla ciwo ci z urz du	203
3.4.4. Terminy post powania	204
3.4.4. Chwila wszcz cia post powania podatkowego	207
3.4.5. Przywrócenie terminu	208
3.5. Dor czenia	209
3.5.1. Dor czenia wla ciwo	209
3.5.2. Dor czenie zast pcze i fikcyjne	212
3.6. Wezwania	212
3.7. Post powanie dowodowe	215
3.7.1. Dowody	215
3.7.1.1. Ksi gi podatkowe	216
3.7.1.2. Dokumenty urz dowe	217
3.7.1.3. Deklaracje podatkowe	218
3.7.1.4. Dowód z zezna wiadków	219
3.7.1.5. Dowód z opinii biegłego	222
3.7.1.6. Dowód z ogl dzin	223
3.7.1.7. Dowód z przesłuchania strony	224
3.7.2. Informacje podatkowe	225
3.7.3. Badanie tre ci czynno ci prawnych	227
3.8. Zawieszenie post powania podatkowego	228
3.8.1. Obligatoryjne przesłanki zawieszenia post powania podatkowego	229
3.8.1.1. mier strony	229
3.8.1.2. Zagadnienie wst pne	230
3.8.1.3. mier przedstawiciela ustawowego strony	230
3.8.1.4. Utrata przez stron lub jej ustawowego przedstawiciela zdolno ci do czynno ci prawnych	231
3.8.1.5. Post powanie w sprawie odpowiedzialno ci osoby trzeciej	231
3.8.1.6. Potrzeba uzyskania informacji od organów zewn trznych	232
3.8.2. Fakultatywne przesłanki zawieszenia post powania podatkowego	232
3.9. Umorzenie post powania	233
3.9.1. Obligatoryjne umorzenie post powania podatkowego	234
3.9.2. Fakultatywne umorzenie post powania podatkowego	234
3.10. Zako czenie post powania przed organem I instancji — formy rozstrzygni	235
3.10.1. Decyzje	235
3.10.1.1. Charakter prawny decyzji podatkowej	235

3.10.1.2. Zajęcie stanowiska przez inny organ i wpływ tego stanowiska na treść decyzji	238
3.10.1.3. Elementy decyzji i jej forma	239
3.10.1.4. Weryfikacja wad niekwalifikowanych decyzji — uzupełnienie i sprostowanie decyzji	242
3.10.1.5. Decyzja o umorzeniu postępowania podatkowego	243
3.10.1.6. Wykonanie decyzji	243
3.10.2. Postanowienia	245
3.10.2.1. Charakter prawny postanowienia	245
3.10.2.2. Elementy postanowienia	245
3.11. Odwołanie i zażalenie w postępowaniu podatkowym	246
3.11.1. Odwołanie	246
3.11.1.1. Treść odwołania	247
3.11.1.2. Termin i tryb wniesienia odwołania	248
3.11.1.3. Kompetencje organu odwoławczego	249
3.11.1.4. Cofnięcie odwołania przez stron	251
3.11.1.5. Rozstrzygnięcia (decyzje) organu odwoławczego	252
3.11.2. Zażalenie	253
3.12. Tryby nadzwyczajne postępowania	254
3.12.1. Wznowienie postępowania podatkowego	254
3.12.1.1. Przesłanki wznowienia postępowania podatkowego	254
3.12.1.2. Tryb wznowienia postępowania podatkowego	257
3.12.2. Stwierdzenie nieważności decyzji	259
3.12.2.1. Przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji	260
3.12.2.2. Tryb postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji	262
3.12.3. Uchylenie lub zmiana decyzji podatkowej	263
3.12.3.1. Charakter prawny uchylenia i zmiany decyzji	263
3.12.3.2. Przesłanki uchylenia lub zmiany decyzji	264
3.12.4. Wygaśnięcie decyzji	266
3.13. Kary porządkowe w postępowaniu podatkowym	267
3.14. Koszty postępowania podatkowego	268
Rozdział 4. Kontrola podatkowa i skarbowa	270
4.1. Czynności sprawdzające	270
4.1.1. Rodzaje czynności sprawdzających	272
4.2. Kontrola podatkowa	275
4.2.1. Charakter prawny i podstawy wszczęcia kontroli podatkowej	275
4.2.2. Przedmiotowy i podmiotowy zakres kontroli podatkowej	278

4.2.3. Uprawnienia i obowiązki kontrolującego i kontrolowanego	280
4.2.3.1. Uprawnienia kontrolującego	280
4.2.3.2. Obowiązki kontrolowanego	282
4.2.4. Zakres czynności kontroli podatkowej	284
4.3. Kontrola skarbowa	285
Wykaz powołanych aktów prawnych	294
Wybór orzecznictwa	299
Rozdział I. Źródła i wykładnia prawa podatkowego	299
Rozdział II. Materialne prawo podatkowe	301
Podmioty stosunku zobowiązaniowego w prawie podatkowym	301
Powstawanie zobowiązań z podatkowych	311
Wygaśnięcie zobowiązań z podatkowych	312
Zabezpieczanie zobowiązań z podatkowych	314
Zaległość podatkowa i ulgi w spłacie zobowiązań	315
Rozdział III. Postępowanie podatkowe	318
Zasady postępowania	318
Podmioty postępowania	320
Wszczęcie postępowania podatkowego	321
Doręczenia	324
Wezwania	325
Postępowanie dowodowe	326
Zawieszenie postępowania podatkowego	328
Umorzenie postępowania podatkowego	329
Zakres czynności postępowania podatkowego przed organem I instancji	
— formy rozstrzygnięć	329
Kary porządkowe w postępowaniu podatkowym	341
Koszty postępowania podatkowego	342
Rozdział IV. Kontrola podatkowa i skarbowa	343
Czynności sprawdzające	343
Kontrola podatkowa i skarbowa	345
Bibliografia	348